

Asesiad Strwythuredig 2024 – Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Blwyddyn archwilio: 2024

Dyddiad cyhoeddi: Rhagfyr 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4609A2024

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Adroddiad cryno	
Ynglŷn â'r adroddiad hwn	4
Canfyddiadau allweddol	5
Argymhellion	6
Adroddiad manwl	
Dull corfforaethol o gynllunio	8
Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol	11
Systemau sicrwydd corfforaethol	16
Tryloywder, effeithiolrwydd a chydlyniant y Bwrdd	20
Atodiadau	
Atodiad 1 – Dulliau archwilio	26
Atodiad 2 – Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol	28
Atodiad 3 – Ymateb y rheolwyr i argymhellion archwilio	34

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r canfyddiadau gwaith asesu strwythuredig yr Archwilydd Cyffredinol yn 2024 ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (y Bwrdd Iechyd). Mae ein gwaith asesu strwythuredig wedi'i gynllunio i helpu i gyflawni gofyniad statudol yr Archwilydd Cyffredinol o dan adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 i fodloni ei hun bod cyrff y GIG wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau. Mae ein hadolygiad o dull corfforaethol y Bwrdd Iechyd o osod amcanion llesiant newydd yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn cael ei gynnal i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 2 Cynhaliwyd ein gwaith Asesiad Strwythuredig 2024 ar adeg pan oedd cyrff y GIG yn parhau i ymateb i gyfres ehangach o heriau sy'n gysylltiedig â'r argyfwng costau byw, yr argyfwng hinsawdd, pwysau chwyddiant ar gyllid cyhoeddus, prinder gweithlu, ac ystad sy'n heneiddio. Yn ogystal, mae cyrff y GIG yn dal i ymdrin â gwaddol pandemig COVID-19. Yn fwy nag erioed, felly, mae angen i gyrff y GIG a'u Byrddau gael trefniadau llywodraethu corfforaethol cadarn a all roi sicrwydd iddynt eu hunain, y cyhoedd, a rhanddeiliaid allweddol bod y camau angenrheidiol yn cael eu cymryd i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel, diogel ac ymatebol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n ddoeth.
- 3 Mae ffocws allweddol y gwaith wedi bod ar drefniadau corfforaethol y Bwrdd Iechyd ar gyfer sicrhau bod adnoddau yn cael eu defnyddio'n effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarvoudus, gyda ffocws penodol ar y canlynol:
 - dull corfforaethol o gynllunio;
 - dull corfforaethol o reoli ariannol;
 - systemau corfforaethol o sicrwydd;
 - tryloywder, cydlyniant ac effeithiolrwydd y bwrdd.
- 4 Nid ydym wedi adolygu trefniadau gweithredol y Bwrdd Iechyd fel rhan o'r gwaith hwn gan ein bod wedi cyhoeddi [Adolygiad o Lywodraethu Gweithredol](#) ar wahân ym mis Medi 2024.
- 5 Mae ein gwaith wedi cael ei lywio gan ein gwaith asesu strwythuredig blaenorol, sydd wedi'i ddatblygu a'i fireinio dros nifer o flynyddoedd. Mae hefyd wedi'i lywio gan y canlynol:
 - Rheolau Sefydlog Enghreifftiol, Cadw a Dirprwyo Pwerau;
 - Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog Enghreifftiol;
 - Cylchlythyrau a chanllawiau iechyd perthnasol Llywodraeth Cymru;
 - Y Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru (Ail Argraffiad);
 - Canllawiau arfer da perthnasol eraill.

- 6 Ym mis Ionawr 2024, cafodd y Bwrdd Iechyd ei uwchgyfeirio o dan Fframwaith Goruchwylio ac Uwchgyfeirio GIG Cymru. Ar yr adeg hon, roedd y Bwrdd Iechyd yn destun monitro uwch (Lefel 3) ar gyfer gwasanaethau mamolaeth a newyddenedigol yn ogystal ag ar gyfer cyllid, strategaeth a chynllunio. Roedd y Bwrdd Iechyd hefyd yn destun Ymyrraeth wedi'i Dargedu (Lefel 4) ar gyfer perfformiad a chanlyniadau. Fodd bynnag, ym mis Tachwedd 2024, cafodd cyllid, strategaeth a chynllunio eu huwchgyfeirio ymhellach i ymyrraeth wedi'i dargedu (Lefel 4) oherwydd bod gan Lywodraeth Cymru lai o hyder yn sefyllfa ariannol y Bwrdd Iechyd a'r diffyg a ragwelir ar gyfer 2024-25.
- 7 Gwnaethom ein gwaith rhwng mis Mehefin a mis Tachwedd 2024. Mae'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflwyno ein gwaith wedi'u crynhoi yn **Atodiad 1**. Cynhaliwyd ein gwaith yn unol â'r safonau archwilio a osodwyd gan y Sefydliad Rhyngwladol Sefydliadau Archwilio Goruchaf.
- 8 Rydym hefyd yn darparu diweddariad yn yr adroddiad hwn ar gynnydd y Bwrdd Iechyd wrth fynd i'r afael ag argymhellion a oedd yn weddill a nodwyd mewn adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol yn **Atodiad 2**.

Canfyddiadau allweddol

- 9 Ar y cyfan, canfuom fod **y Bwrdd Iechyd yn gwella agweddau ar ei drefniadau llywodraethu, a bod cynnydd da wedi'i wneud i sefydlogi'r Bwrdd. Fodd bynnag, mae'r sefyllfa ariannol ar gyfer 2024-25 yn parhau i fod yn hynod heriol, ac mae angen gweithredu brys a pharhaus i reoli'r ffactorau sy'n ysgogi costau. Mae angen dull adnewyddu ac ail-alinio o gynllunio strategol hefyd i osod cyfeiriad tuag at fodolau gofal sy'n cefnogi iechyd poblogaeth da a gwasanaethau sy'n gynaliadwy yn glinigol ac yn ariannol.**
- Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o ran llunio strategaethau a chynlluniau corfforaethol a goruchwylio eu cyflawniad. Canfuom nad **oes gan y Bwrdd Iechyd strategaeth hirdymor sy'n effeithio ar y gallu i ddatblygu cynlluniau sy'n cefnogi gwelliannau i iechyd y boblogaeth, galluogi trawsnewid gwasanaethau cynaliadwy a chyflawni cydbwysedd ariannol.**
 - Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli ei adnoddau ariannol. Canfuom fod **sefyllfa ariannol y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2024-25 yn dirywio gyda chyflwyno arbedion a threfniadau ar gyfer rheoli a dal yn atebol ar gyfer cyflawni ariannol o fewn grwpiau gwasanaeth yn peri pryder parhaus.**
 - Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Canfuom, **er bod y Bwrdd Iechyd yn cryfhau ei drefniadau rheoli risg, mae heriau gweithredol, ariannol a pherfformiad sylweddol, ac mae angen gweithredu brys ar drefniadau ar gyfer dal yn atebol am gyllid a**

pherfformiad. Mae yna hefyd gyfleoedd o hyd i gryfhau trosolwg o ansawdd a diogelwch gwasanaethau.

- Gwnaethom ystyried a yw Bwrdd y Bwrdd Iechyd yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw. Canfuom fod y **Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnal ei fusnes mewn ffordd agored a thryloyw, ac mae newidiadau diweddar wedi gwella strwythur y pwyllgor. Mae cynnydd hefyd yn cael ei wneud i sefydlogi'r Bwrdd. Fodd bynnag, mae cyfleoedd o hyd i gryfhau'r broses o adrodd ar berfformiad.**

Argymhellion

- 10 Mae **Arddangosyn 1** yn manylu ar yr argymhellion sy'n codi o'n gwaith. Mae'r rhain yn cynnwys amserlenni a'n hasesiad o flaenoriaeth. Crynhoir ymateb y Bwrdd Iechyd i'n hargymhellion yn **Atodiad 3**.

Arddangosyn 1: Argymhellion 2024

Argymhellion	
A1	Dylai'r Bwrdd Iechyd wneud y canlynol: 1.1 datblygu strategaeth hirdymor, wedi'i halinio â'i weledigaeth hirdymor, sy'n diffinio'r atebion a'r penderfyniadau gwasanaeth cynaliadwy angenrheidiol ar gyfer y tymor canolig i'r tymor hwy, gan hefyd ddarparu ffocws cryf ar iechyd y boblogaeth ac atal (Paragraff 16); 1.2 datblygu cynllun ariannol cytbwys sy'n gysylltiedig â'r strategaeth hirdymor newydd, gan ddefnyddio rhagdybiaethau ariannol lle bo angen, (paragraff 16); 1.3 adolygu a phan fo'n briodol, adnewyddu strategaethau a chynlluniau galluogi perthnasol (h.y. ystadau, digidol, gweithlu, gwasanaethau clinigol) i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r strategaeth hirdymor newydd (paragraff 16).
A2	Mae angen i'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod y Bwrdd a'i bwyllgorau yn monitro ac yn craffu'n rheolaidd ar gynnydd yn erbyn cyflawni ei amcanion llesiant (Paragraff 22).
A3	Mae angen i'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod trefniadau'r Bwrdd a Phwyllgorau ar gyfer monitro a chraffu ar gyflawni cynlluniau arbedion y Bwrdd Iechyd yn

Argymhellion

gallu nodi perfformiad ar draws y cynlluniau arbedion cyfan sydd ar waith **(Erthygl 51)**.

A4 Mae angen i'r Bwrdd lechyd gryfhau ei berchnogaeth a'i atebolrwydd o ran argymhellion archwilio i sicrhau bod argymhellion yn cael eu hystyried mewn modd amserol **(Erthygl 72)**.

A5 Dylai'r Bwrdd lechyd fynd i'r afael â'r materion sy'n ei atal rhag ffrydio cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd yn fyw **(Erthygl 78)**.

A6 Mae angen i'r Bwrdd lechyd gynllunio agendâu ar gyfer Pwyllgorau yn well er mwyn sicrhau bod digon o amser ar gael i ymdrin ag eitemau **(Paragraff 89)**.

A7 Dylai'r Bwrdd lechyd drosglwyddo cyfrifoldeb am bryderon a chwynion cleifion oddi wrth y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol i Gyfarwyddwr Gweithredol priodol **(Paragraff 101)**.

Adroddiad manwl

Dull corfforaethol o gynllunio

- 11 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau corfforaethol a goruchwyllo eu cyflawniad.
- 12 Canfuom nad **oes gan y Bwrdd lechyd strategaeth hirdymor ac o'r herwydd mae'n effeithio ar ei allu i ddatblygu cynlluniau sy'n cefnogi gwelliannau i iechyd y boblogaeth, galluogi trawsnewid gwasanaethau cynaliadwy, a chyflawni cydbwysedd ariannol.**

Dull corfforaethol o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau

- 13 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu, goruchwyllo a chraffu ar ddatblygu strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
 - gweledigaeth glir a gymeradwywyd gan y Bwrdd, amcanion priodol a strategaeth hirdymor ar waith sy'n canolbwyntio ar y dyfodol, wedi'u gwreiddio mewn iechyd y boblogaeth, ac wedi'u llywio gan ddadansoddiad manwl a chynhwysfawr o anghenion, cyfleoedd, heriau a risgiau;
 - y strategaeth hirdymor wedi'i hategu gan strategaeth glinigol hirdymor briodol a gymeradwywyd gan y Bwrdd;
 - trefniadau corfforaethol priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer datblygu a chynhyrchu'r Cynllun Tymor Canolig Integredig (CTCI), a chynlluniau corfforaethol eraill;
 - mae'r Bwrdd yn craffu ar y CTCI a chynlluniau corfforaethol eraill yn briodol cyn eu cymeradwyo.
- 14 Canfuom, **er gwaethaf gweledigaeth hirdymor gytunedig, mae'r Bwrdd lechyd eto i ddatblygu strategaeth hirdymor newydd ar gyfer y sefydliad. Ar ben hynny, mae hefyd yn gweithio i Gynllun Blynnyddol ar gyfer 2024-25 gan nad oedd yn gallu cynhyrchu CTCI tair blynedd cytbwys yn ariannol.**
- 15 Mae gan y Bwrdd lechyd weledigaeth hirdymor y cytunwyd arno, sy'n nodi dyhead clir y Bwrdd lechyd i fod yn sefydliad o ansawdd uchel. I gefnogi cyflawniad, mae gan y Bwrdd lechyd lawer o strategaethau a chynlluniau galluogi, megis y Strategaeth Ystadau 10 mlynedd, y Strategaeth Ddigidol 10 mlynedd, y Cynllun Gwasanaethau Clinigol 2019-2024, a'r Strategaeth Bobl 5 mlynedd newydd a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Chwefror 2024. Er bod y strategaethau hyn wedi'u hysgrifennu'n dda gyda bwriadau da, nid ydynt wedi'u halinio â'i gilydd ac, mewn rhai achosion, nid oes ganddynt gynlluniau clir ar gyfer gweithredu. Er enghraifft, ychydig o gynnydd sydd wedi'i wneud hyd yma wrth gyflawni'r Strategaeth Iechyd y Boblogaeth (a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2023) gan nad oes ganddi gynllun gweithredu (gweler **paragraff 18**). Mae'r Bwrdd lechyd yn bwriadu adnewyddu ei Gynllun Gwasanaethau Clinigol presennol (sy'n cwmpasu'r cyfnod 2019-2024) erbyn diwedd mis Mawrth 2025.

- 16 Fodd bynnag, mae angen i'r Bwrdd Iechyd ddatblygu dull mwy cydlynol o gynllunio strategol sy'n cael ei lunio gan strategaeth system gyfan hirdymor newydd sy'n canolbwyntio ar iechyd y boblogaeth, yn gweithredu gweledigaeth y Bwrdd Iechyd ac yn cefnogi datblygiad gwasanaethau gofal iechyd cynaliadwy yn glinigol ac yn ariannol. Dylai'r strategaeth adeiladu ar y gwaith sydd eisoes wedi'i wneud i ddatblygu'r strategaethau a'r cynlluniau galluogi a chynnwys ffocws cryf ar iechyd y boblogaeth ac atal (**Argymhellion A1.1 ac A1.2**). Bydd angen i'r Bwrdd Iechyd adolygu ei strategaethau a'i gynlluniau presennol i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r strategaeth hirdymor newydd (**Argymhelliad 1.3**, gweler **Atodiad 2 A1b 2022**).
- 17 Ar hyn o bryd mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio i Gynllun Blynyddol eleni gan nad oedd yn gallu cyflwyno Cynllun Tymor Canolig Integredig tair blynedd cytbwys yn ariannol i Lywodraeth Cymru. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i ddangos ymgysylltiad mewnol da wrth ddatblygu ei gynllun trwy'r Grŵp Llywio Cynllun Blynyddol a'r Pwyllgor Goruchwylio'r Cynllun Blynyddol a Sesiynau Briffio'r Bwrdd. Mae'r grwpiau gwasanaeth wedi parhau i ddatblygu eu cynlluniau eu hunain. Fodd bynnag, roedd y cynllun a ddatblygwyd yn anfforddiadwy ac ar adeg ein gwaith, nid oedd wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru oherwydd sefyllfa ariannol y sefydliad sy'n gwaethygu a'r diffyg rhagolwg ar gyfer 2024-25. Trafodwn heriau ariannol y Bwrdd Iechyd yn fanylach ym **mharagraff 31**.

Dull corfforaethol o osod amcanion llesiant

- 18 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o osod ei amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy¹. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod trefniadau priodol ar waith ar gyfer gosod amcanion llesiant sy'n cael eu tanategu gan yr egwyddor datblygu cynaliadwy;
 - rhoddir ystyriaeth briodol i sut y bydd y sefydliad yn sicrhau y bydd yn cyflawni ei amcanion llesiant;
 - bod trefniadau priodol ar waith i fonitro cynnydd a gwella sut mae'r sefydliad yn cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy.
- 19 Canfuom, **er gwaethaf y ffaith bod ganddo amcanion llesiant clir, mae angen i'r Bwrdd Iechyd wella ei drefniadau ar gyfer monitro eu cyflawniad**.
- 20 Cymeradwyodd y Bwrdd Strategaeth Iechyd y Boblogaeth yn 2023 a oedd yn nodi amcanion llesiant y Bwrdd Iechyd yn seiliedig ar egwyddorion Marmot². Lluniwyd yr amcanion llesiant ar y cyd â phartneriaid ac maent yn seiliedig ar ymchwil mewn perthynas ag iechyd y boblogaeth ac anghydraddoldebau iechyd. Fodd bynnag, fel y trafodwyd yn flaenorol ym **mharagraff 14**, mae diffyg cynllun gweithredu manwl

¹ O dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd osod a chyhoeddi amcanion llesiant sydd wedi'u cynllunio i sicrhau'r cyfraniad mwyaf at gyflawni pob un o'r nodau llesiant.

² Egwyddorion Marmot Y Sefydliad Tegwch Iechyd

wedi effeithio ar gynnydd. Fel y cyfeirir ato ym **mharagraff 14**, bydd angen i'r Bwrdd lechyd adolygu ei strategaethau presennol, gan gynnwys Strategaeth lechyd y Boblogaeth i sicrhau ei bod yn cyd-fynd â'r strategaeth hirdymor newydd. Os yw'r Bwrdd lechyd yn penderfynu bod Strategaeth lechyd y Boblogaeth yn parhau i fod yn berthnasol, yna mae angen iddo sicrhau yr ategir hi gan gynllun gweithredu.

- 21 Mae Cynllun Blynyddol 2024-25 y Bwrdd lechyd yn nodi'n glir amcanion y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus³ yn ogystal â'r blaenoriaethau a nodir yng Nghynllun Ardal y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae hefyd yn dangos sut maen nhw'n cyd-fynd ag amcanion llesiant y Bwrdd lechyd ac amcanion strategol ehangach.
- 22 Mae'r Bwrdd yn monitro'r gwaith o gyflawni amcanion strategol Cynllun Blynyddol 2024-25 trwy ei broses 'Nodau, Dulliau a Chanlyniadau'. Fodd bynnag, nid oes digon o drosolwg o'r gwaith o gyflawni'r amcanion llesiant. Nid yw adroddiadau cynnydd Cynllun Blynyddol chwarterol y Bwrdd lechyd i'r Bwrdd wedi cynnwys diweddariad ar gyflawni'r amcanion llesiant hyd yn hyn. Fodd bynnag, mae wedi nodi y bydd diweddariadau yn cael eu cynnwys mewn adroddiadau yn y dyfodol, gan ddechrau gydag adroddiad chwarter tri (**Argymhelliad A2**).

Dull corfforaethol o oruchwylio'r gwaith o gyflawni strategaethau a chynlluniau

- 23 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar weithredu a chyflawni cynlluniau corfforaethol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- cynlluniau corfforaethol, gan gynnwys y CTCL, sy'n cynnwys blaenoriaethau/amcanion strategol clir a cherrig milltir targedau a chanlyniadau CAMPUS⁴, sy'n cynorthwyo monitro ac adrodd;
 - mae'r Bwrdd yn monitro gweithredu a chyflawni cynlluniau corfforaethol yn briodol, gan gynnwys y CTCL.
- 24 Canfuom **fod gan y Bwrdd lechyd drefniadau da yn gyffredinol ar gyfer monitro'r gwaith o gyflawni cynlluniau a strategaethau corfforaethol, ond mae cyfleoedd o hyd i gryfhau'r trefniadau hyn ymhellach.**
- 25 Mae cynlluniau a strategaethau'r Bwrdd lechyd yn parhau i fod ag amcanion, cerrig milltir, mesurau a chamau gweithredu clir. Er enghraifft, mae'r Cynllun Blynyddol yn nodi'n glir newidiadau gwasanaeth, cerrig milltir a blaenoriaethau allweddol ar gyfer 2024-25. Mae camau gweithredu chwarterol hefyd wedi'u nodi'n glir yn y cynllun, ynghyd â mesurau canlyniadau diffiniedig i sicrhau bod llinellau sylfaen ar waith i gefnogi'r gwaith monitro.

³ Mae dau Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus – un ar gyfer Castell-nedd Port Talbot ac un ar gyfer Abertawe.

⁴ Cyraeddadwy, Amserol, Mesuradwy, Penodol, Uchelgeisiol, Synhwyrol

- 26 Yn gyffredinol, mae gan y Bwrdd lechyd drefniadau da ar waith ar gyfer monitro'r gwaith o gyflawni Cynllun Blynnyddol 2024-25 ar lefel Bwrdd a phwyllgor. Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn derbyn diweddariad cynnydd chwarterol yn dilyn craffu gan y Grŵp Gweithredol Cynllunio Blynnyddol (APOG), sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Swyddog Gweithredu. Er na chynhyrchwyd adroddiad ar gyfer chwarter un, mae adroddiad chwarter dau yn darparu asesiad clir o'r cynnydd yn erbyn y cynllun, gyda 63% o'r camau gweithredu yn cael eu hasesu fel rhai 'ar y trywydd iawn' i'w cyflawni. Roedd yr adroddiad yn cynnwys digon o fanylion ar y camau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â meysydd 'nad ydynt ar y trywydd iawn' i roi sicrwydd. Fodd bynnag, fel y nodwyd ym **mharagraff 20**, dylai'r adroddiadau hyn hefyd roi goruchwyliaeth o gynnydd y Bwrdd lechyd wrth gyflawni ei amcanion llesiant.
- 27 Y llynedd, gwelsom nad oedd unrhyw drefniadau ar waith i oruchwyllo cyflawni'r Strategaethau lechyd y Boblogaeth ac Ystadau. Mae hyn bellach wedi'i ddatrys, gyda'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn goruchwyllo cyflawni'r Strategaeth Ystadau, a'r Pwyllgor lechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau yn trefnu derbyn diweddariad ar y Strategaeth lechyd y Boblogaeth yn flynyddol (gweler **Atodiad 2 A8 2023**). Fodd bynnag, mae angen i'r Bwrdd lechyd wella goruchwyliaeth y Bwrdd o ran cyflawni'r cynlluniau corfforaethol sy'n cefnogi'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol (gweler **Atodiad 2 A2 2022**).

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 28 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli ei adnoddau ariannol.
- 29 Canfuom **fod sefyllfa ariannol y Bwrdd lechyd ar gyfer 2024-25 yn parhau i fod yn hynod heriol, ac mae angen gweithredu brys i gyflwyno cynlluniau arbedion yn llawn yn ogystal â dal deiliaid cyllideb yn atebol am gyflawni targedau ariannol er mwyn atal dirywiad pellach.**

Amcanion ariannol

- 30 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o gyflawni ei amcanion ariannol allweddol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod y sefydliad yn cyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2023-24, a'r cyfnod treigl o dair blynedd o 2021-22 i 2023-24;
 - bod y sefydliad ar y trywydd iawn i gyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau yn 2024-25.
- 31 Canfuom nad **yw'r Bwrdd lechyd wedi bodloni ei amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2023-24 ac mae'n annhebygol y bydd yn eu bodloni yn 2024-25 o ystyried y pwysau ariannol a'r heriau sylweddol y mae'r sefydliad yn eu hwynebu.**

- 32 Ni wnaeth y Bwrdd Iechyd gyflawni ei amcanion ariannol a'i ddyletswyddau ar gyfer 2023-24, gan adrodd diffyg diwedd blwyddyn o £16.8 miliwn yn erbyn ei derfyn adnoddau refeniw. Torrodd y Bwrdd Iechyd, felly, ei ddyletswydd i fantoli'r cyfrifon dros y cyfnod treigl tair blynedd 2021-2024, gyda diffyg cronol o £39.3 miliwn a diffyg sylfaenol o £54.8 miliwn. Fodd bynnag, cyflawnodd warged bach o £55,000 yn erbyn ei derfyn adnoddau cyfalaf.
- 33 Nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi gallu cyflwyno cynllun ariannol cytbwys ar gyfer y cyfnod tair blynedd 2024-2027 ac yn hytrach mae'n gweithio i Gynllun Blyneddol sy'n nodi diffyg a ragwelir o £50.8 miliwn ar gyfer 2024-25. Bydd y Bwrdd Iechyd, felly, yn methu â bodloni ei ddyletswyddau ariannol mewn perthynas â'i derfyn adnoddau refeniw ar gyfer y flwyddyn ariannol hon, a'r cyfnod treigl tair blynedd 2022-2025 gyda diffyg cronol a ragwelir o £89.4 miliwn.
- 34 Roedd Cynllun Blyneddol 2024-25 yn seiliedig yn wreiddiol ar ddiffyg arfaethedig o £50.1 miliwn, nad oedd yn bodloni'r diffyg rheoli disgwylidig o £17 miliwn a oedd ei angen gan Lywodraeth Cymru. Mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i'r Bwrdd Iechyd ddwywaith i adolygu ac ailgyflwyno ei Gynllun Blyneddol gyda'r nod o wella'r sefyllfa ariannol ar ddiwedd y flwyddyn. Fodd bynnag, nid yw wedi gallu gwneud hynny ar y ddau achlysur, gyda'r ailgyflwyniadau ym mis Mai a Medi 2024 yn rhagweld sefyllfaoedd diffyg diwedd blwyddyn o £50.8 miliwn a £50.1 miliwn yn y drefn honno. Ar adeg adrodd, roedd Llywodraeth Cymru yn dal i nodi bod Cynllun Blyneddol 2024-25 y Bwrdd Iechyd yn anghynaliadwy.
- 35 Mae'r sefyllfa ariannol y Bwrdd Iechyd yn hynod heriol. Ym mis 7 2024-25, roedd y Bwrdd Iechyd yn adrodd am ddiffyg o £48 miliwn hyd yn hyn yn ystod y flwyddyn⁵, amrywiad anffafriol o £18.8 miliwn o'i gymharu â'r proffil hyd yn hyn yn ystod y flwyddyn y mae £15.5 miliwn ohono yn ymwneud â chyflog. Mae sefyllfa ariannol Grŵp Gwasanaeth Treforys wedi parhau i fod yn her arbennig i'r Bwrdd Iechyd, gyda sefyllfa Mis 7 yn nodi diffyg hyd yn hyn yn ystod y flwyddyn o £15.9 miliwn.
- 36 Ym mis Rhagfyr 2024, derbyniodd y Bwrdd Iechyd ddyraniad rheolaidd ychwanegol o £6.4 miliwn yn ystod y flwyddyn oddi wrth Lywodraeth Cymru i gydnabod y pwysau cyson sy'n cael eu profi gan yr holl fyrdau Iechyd. Yn seiliedig ar hyn, mae rhagolwg diwedd blwyddyn y Bwrdd Iechyd ym mis 8 2024-25 wedi gostwng o'r rhagolwg presennol o ddiffyg o £50.1 miliwn i ragolwg o ddiffyg o £43.7 miliwn. Fodd bynnag, mae gallu'r Bwrdd Iechyd i aros o fewn y diffyg arfaethedig hwn yn dibynnu ar ei allu i leihau cyflog amrywiol a'r costau sy'n gysylltiedig â chyffuriau, cyflenwadau clinigol, a gofal Iechyd parhaus, yn ogystal â darparu'r arbedion angenrheidiol.

⁵ Dyma'r ffigur cyn y £6.4 miliwn ychwanegol a ddyrannwyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr 2024.

Dull corfforaethol o gynllunio ariannol

- 37 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwyllo a chraffu ar gynllunio ariannol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod trefniadau cynllunio ariannol corfforaethol clir a chadarn ar waith;
 - bod y Bwrdd yn craffu ar gynlluniau ariannol yn briodol cyn eu cymeradwyo;
 - arbedion cynaliadwy, realistig ac wedi'u costio'n gywir a chynlluniau gwella costau ar waith sydd wedi'u cynllunio i gefnogi cynaliadwyedd ariannol a thrawsnewid gwasanaethau;
 - y Bwrdd yn craffu ar arbedion a chynlluniau gwella costau yn briodol cyn eu cymeradwyo.
- 38 Canfuom, **er gwaethaf y ffaith bod ganddynt broses glir ar gyfer cynllunio ariannol, mae datblygu a chyflawni cynlluniau arbedion yn parhau i fod yn her i'r Bwrdd lechyd.**
- 39 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i fod â phroses glir ar gyfer datblygu ei gynllun ariannol o'r 'gwaelod i fyny'. Mae aelodau'r bwrdd hefyd wedi parhau i fod ag ymgysylltiad da â'r Bwrdd a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn ymwneud â datblygu a chraffu ar y cynllun cyn ei gyflwyno. Fodd bynnag, wedi'i ysgogi gan y sefyllfa ariannol bresennol, mae cynllunio ariannol yn parhau i ganolbwyntio'n fawr ar heriau ariannol y Bwrdd lechyd yn y tymor byr yn hytrach na dros y tymor canolig i'r tymor hir.
- 40 Mae angen i'r Bwrdd lechyd gyflawni lefel sylweddol o arbedion i gyflawni ei sefyllfa a ragwelir. Fodd bynnag, fel y nodwyd yn ein [Hadolygiad o Drefniadau Gwella Costau 2024](#), mae ganddo hanes gwael yn gyffredinol o gyflawni ei dargedau arbedion a chyflawni arbedion rheolaidd. Targed arbedion cychwynnol y Bwrdd lechyd ar gyfer 2024-25 oedd £26.1 miliwn. Fodd bynnag, mae hyn bellach wedi'i gynyddu i £59.2 miliwn oherwydd bod y sefyllfa ariannol yn gwaethygu yn ystod y flwyddyn. Ar adeg ein gwaith, roedd gan y Bwrdd lechyd ddiffyg o £11.4 miliwn yn erbyn y targed arbedion hwn ac roedd gwaith pellach yn mynd rhagddo gyda'r grwpiau gwasanaeth i nodi arbedion pellach. Grŵp Gwasanaeth Treforys a'r Cyfarwyddiaethau Corfforaethol (Digidol) oedd â'r risg uchaf o beidio â chyflawni ar adeg ein gwaith.
- 41 Er mwyn cefnogi'r broses o nodi a chyflawni arbedion, mae'r Bwrdd lechyd wedi sefydlu Bwrdd Adfer a Chynaliadwyedd, gyda ffrydiau gwaith yn canolbwyntio ar feysydd allweddol gan gynnwys caffael a gwariant nad yw'n ymwneud â chyflog, gweithlu, gofal iechyd parhaus, a gwerth a chynaliadwyedd meddyginiaethau. Nod y Bwrdd Adfer a Chynaliadwyedd yw goruchwyllo'r gwaith o gyflawni gostyngiad sylweddol yn lefelau gwariant y Bwrdd lechyd i sicrhau cynaliadwyedd gwasanaeth yn y tymor byr i'r tymor canolig (un i ddeng mlynedd). Mae ffocws ar gamau gweithredu uniongyrchol a rheoli gwariant, newid gwasanaeth tymor byr, ac adferiad tymor canolig. Mae ganddo arweinyddiaeth weithredol gref, ac mae'n adrodd i'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid ar gyfer craffu a goruchwyliaeth. Hyd yn

hyn, mae'r Bwrdd Adfer a Chynaliadwyedd wedi nodi cynlluniau mewn partneriaeth â'r timau gweithredol a chorfforaethol, ac mae rhaglen o asesiadau effaith ansawdd wedi'i chynnal ar y cynigion. Fodd bynnag, mae'r broses yn ei dyddiau cynnar, a rhaid aros i weld pa mor effeithiol yw'r trefniadau wrth gynnwys gwariant a chyflawni arbedion.

Dull corfforaethol o reoli ariannol

- 42 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar reolaeth ariannol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod rheolaethau effeithiol ar waith sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a Chynlluniau Cadw a Dirprwyo;
 - bod y Bwrdd yn goruchwylio'n briodol y trefniadau a'r perfformiad sy'n ymwneud â gweithredoedd tendr sengl, taliadau arbennig, colledion, a gwrth-dwyll;
 - bod trefniadau rheoli ariannol effeithiol ar waith sy'n galluogi'r Bwrdd i ddeall y ffactorau sy'n dylanwadu ar gostau a sut maent yn effeithio ar gyflawni amcanion strategol;
 - cyflwynwyd datganiadau ariannol y sefydliad ar gyfer 2023-24 ar amser, nid oeddent yn cynnwys unrhyw gamddatganiadau perthnasol, a chawsant farn archwilio ddiamod.
- 43 Canfuom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau corfforaethol da yn gyffredinol ar gyfer goruchwylio a chraffu ar reoli ariannol. Fodd bynnag, mae angen iddo wella'n sylweddol ei drefniadau ar gyfer dal deiliaid cyllideb yn atebol am gyflawni targedau ariannol.**
- 44 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i fod â threfniadau da ar gyfer sicrhau cydymffurfiaeth ag offerynnau statudol, ac i adrodd am doriadau a'u herio. Mae'r Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a'r Cynlluniau Dirprwyo wedi'u hadolygu a'u cymeradwyo gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2024. Mae nifer y gweithredoedd tendr sengl a cholledion a thaliadau arbennig yn destun craffu'n rheolaidd gan y Pwyllgor Archwilio. Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i fod â threfniadau gwrth-dwyll rhagweithiol ar waith.
- 45 Mae'r Bwrdd lechyd yn ymwybodol o'r ffactorau sy'n dylanwadu ar ei gostau ac yn adrodd ar y materion hyn yn rheolaidd. Mae llythyrau atebolrwydd wedi'u cyhoeddi i bob grŵp gwasanaeth a chyfarwyddiaethau corfforaethol ac mae gwybodaeth ariannol fanwl ar gael i fonitro cynnydd yn erbyn cyllidebau a chynlluniau arbedion. Y llynedd, gwelsom fod dau lythyr atebolrwydd eto i'w llofnodi. Er bod y sefyllfa hon wedi gwella, roedd un llythyr atebolrwydd heb ei lofnodi ar adeg ein gwaith diweddar (gweler **Atodiad 2 A9 2023**). Mae'r dull cerdyn sgorio cytbwys yn parhau i gael ei ddefnyddio i gefnogi monitro ariannol.
- 46 Mae'r sefyllfa ariannol bresennol yn amlygu'r angen i'r Bwrdd lechyd wella ei ddull gweithredu o ran rheoli ariannol a sefydlu fframwaith cadarn ar gyfer dal timau

gweithredol yn atebol am gyflawni. Amlygodd ein Hadolygiad o Drefniadau Gwella Costau 2024 nad oedd y broses uwchgyfeirio fewnol ar gyfer grwpiau gwasanaeth a chyfarwyddiaethau corfforaethol sy'n tanberfformio yn ddigon effeithiol, fel yr amlygwyd gan uwchgyfeirio parhaus Grŵp Gwasanaeth Treforys nad yw wedi arwain at unrhyw welliant dros nifer o flynyddoedd. Rydym yn deall bod y Bwrdd lechyd yn adolygu'r broses uwchgyfeirio ar gyfer 2024-25. Trwy ein gwaith, rydym hefyd wedi nodi cyfleoedd i gryfhau hyfforddiant ar reoli ariannol a chyllidebol ar gyfer staff gweithredol.

- 47 Cyflwynodd y Bwrdd lechyd ddatganiadau ariannol drafft o ansawdd da ar gyfer archwilio allanol o fewn yr amserleni gofynnol. Ni nododd ein harchwiliad unrhyw gamddatganiadau perthnasol ond nododd rai meysydd lle dylid gwneud cywiriadau. Fe wnaethom gyhoeddi barn ddiamod mewn perthynas â gwir a thegwch y cyfrifon ond barn amodol ar reoleidd-dra oherwydd nad yw'r Bwrdd lechyd yn bodloni ei ddyraniad adnoddau refeniw dros y cyfnod treigl o dair blynedd sy'n dod i ben yn 2023-24.

Trosolwg y bwrdd o berfformiad ariannol

- 48 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn goruchwyllo ac yn craffu ar berfformiad ariannol yn briodol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod y Bwrdd yn derbyn adroddiadau cywir, tryloyw ac amserol ar berfformiad ariannol, yn ogystal â'r heriau ariannol, risgiau a gweithredoedd lliniaru allweddol;
 - bod y bwrdd yn craffu ar yr asesiadau parhaus o sefyllfa ariannol y sefydliad yn briodol.
- 49 Canfuom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau cadarn ar gyfer monitro a chraffu ar ei sefyllfa ariannol, sydd wedi'u cryfhau ymhellach eleni.**
- 50 Cyflwynir adroddiad ariannol manwl ym mhob Bwrdd a Phwyllgor Perfformiad a Chyllid. Mae'r adroddiad yn nodi'n glir sefyllfa'r refeniw, y sefyllfa a ragwelir, yn ogystal â pherfformiad yn erbyn y targed arbedion gofynnol, gwariant cyfalaf, costau sy'n gysylltiedig â gweithgaredd comisiynu a thalu anfonebau nad ydynt yn rhai y GIG. Mae'r trefniadau wedi cael eu cryfhau ymhellach eleni gyda'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn derbyn cyflwyniadau adroddiadau ariannol gan grwpiau gwasanaeth bob chwarter i alluogi craffu mwy manwl ar feysydd sy'n peri pryder.
- 51 Y llynedd, fe wnaethom dynnu sylw at yr angen am adrodd mwy sylweddol i'r Bwrdd ar gynlluniau arbedion penodol. Mae hyn wedi gwella'n sylweddol eleni, wedi'i ysgogi gan waith goruchwyllo'r cynlluniau arbedion newydd a nodwyd ym mis Medi 2024, gwaith y Bwrdd Adfer a Chynaliadwyedd, a'r wybodaeth a gyflwynwyd gan grwpiau gwasanaeth i'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (gweler **Atodiad 2 A10 2023**). Fodd bynnag, oherwydd nifer yr arbedion newydd a nodwyd, mae nifer sylweddol o gynlluniau arbedion (tua 250) sydd angen eu goruchwyllo. Bydd angen i'r Bwrdd lechyd sicrhau bod goruchwyllo a chraffu effeithiol ar gynnydd y sefydliad wrth gyflawni'r rhain (**Argymhelliad A3**).

- 52 Mae gwybodaeth fanwl yn parhau i gael ei darparu i'r Bwrdd a'r pwyllgorau ar ffactorau allweddol sy'n dylanwadu ar gostau, amrywiadau ar gyfer pob un o'r grwpiau gwasanaeth a'r cyfarwyddiaethau corfforaethol, a'r risgiau sy'n gysylltiedig â pheidio â chyflawni arbedion. Mae risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni'r cynllun ariannol hefyd wedi'u cynnwys ar Gofrestr Risgiau'r Bwrdd lechyd. Mae'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn parhau i gyfarfod yn fisol oherwydd perfformiad ariannol presennol y Bwrdd lechyd. Mae'r pwyllgor hefyd wedi bod yn rhan o'r gwaith datblygu'r Bwrdd Adfer a Chynaliadwyedd newydd a bydd yn dechrau derbyn adroddiadau'n uniongyrchol yn y dyfodol wrth i'r broses hon gael ei sefydlu'n llawn.
- 53 Mae'r trefniadau a ddisgrifir uchod yn cynrychioli dull cynhwysfawr o drosolwg y bwrdd a phwyllgor o'r sefyllfa ariannol. Mae'r Bwrdd lechyd hefyd yn destun lefelau uwch sylweddol o graffu, herio ac adrodd gan Lywodraeth Cymru oherwydd ei statws uwchgyfeirio. Fodd bynnag, mae'n ffaith nad yw'r trefniadau hyn wedi gallu sicrhau unrhyw welliannau i'r sefyllfa a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn eto, ac eithrio'r dyraniad ychwanegol yn ystod y flwyddyn a ddarperir gan Lywodraeth Cymru.

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 54 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 55 Canfuom, **tra bod y Bwrdd lechyd yn cryfhau ei drefniadau rheoli risg, mae heriau perfformiad gweithredol sylweddol, ac mae angen gwella trefniadau ar gyfer dal grwpiau gwasanaeth a chyfarwyddiaethau corfforaethol yn atebol am gyllid a pherfformiad.**

Dull corfforaethol o oruchwyllo risgiau strategol

- 56 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar risgiau strategol i gyflawni blaenoriaethau/amcanion strategol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (FfSB) sy'n gyfredol ac ar gael i'r cyhoedd, sy'n dwyn ynghyd yr holl wybodaeth berthnasol am y risgiau i gyflawni blaenoriaethau/amcanion strategol y sefydliad;
 - y Bwrdd yn perchnogi, adolygu, diweddarau a defnyddio'r FfSB i oruchwyllo, craffu a mynd i'r afael â risgiau strategol.
- 57 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd yn y broses o weithredu Fframwaith Sicrwydd Bwrdd newydd, gyda chysylltiadau cryfach ag amcanion strategol y sefydliad.**
- 58 Ym mis Tachwedd 2024, cymeradwyodd y Bwrdd Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (FfSB) diwygiedig a thempled Cofrestr Risgiau Strategol ategol. Mae'r fformat newydd yn glir ac yn cysylltu ag amcanion strategol y Bwrdd lechyd fel y nodir yng Nghynllun Blynnyddol 2024-25. Mae'r tebygolrwydd, yr effaith a'r sgorio risg

cyffredinol o ran yr amcanion hefyd yn cael eu nodi'n effeithiol. Mae'r Bwrdd lechyd yn bwriadu cyflwyno fersiwn wedi'i chwblhau yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Ionawr 2025. Tan hynny, mae'r argymhelliad a wnaethom yn ein hadroddiad Asesiad Strwythuredig 2022 y dylai'r Bwrdd lechyd ddiweddarau'r prif risgiau yn ei FfSB a sicrhau bod rheolaethau, sicrwydd a gweithredoedd lliniaru yn gynhwysfawr ac yn gadarn yn parhau i fod ar agor (gweler **Atodiad 2 A3 2022**). Bydd angen i'r Bwrdd lechyd ailedrych ar y trefniadau hyn unwaith y bydd y strategaeth hirdymor newydd ar waith i sicrhau bod y systemau sicrwydd yn cyd-fynd â chyflawni amcanion strategol.

- 59 Mae'r Bwrdd lechyd wedi gwneud cynnydd da wrth fynd i'r afael ag argymhellion eraill sy'n ymwneud â'r FfSB. Mae wedi mapio a diweddarau'r ffynonellau sicrwydd ar draws tair lefel⁶, ac mae'n darparu asesiad o'r lefel o sicrwydd y gellir ei gymryd o'r rheolaethau hyn (gweler **Atodiad 2 A4 2023**). Hefyd, fel yr ydym yn trafod ymhellach ym **mharagraff 88**, mae'r Bwrdd lechyd wedi defnyddio'r FfSB i lywio strwythur ei bwyllgor (gweler **Atodiad 2 A8a 2022**).

Dull corfforaethol o oruchwyllo risgiau corfforaethol

- 60 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar risgiau corfforaethol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod fframwaith rheoli risg priodol a chyfredol ar waith, sy'n seiliedig ar bolisiau, gweithdrefnau a rolau a chyfrifoldebau clir;
 - bod y Bwrdd yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar effeithiolrwydd y system rheoli risg a risgiau corfforaethol.
- 61 Canfuom fod **trefniadau ar gyfer datblygu a chynnal y gofrestr risgiau corfforaethol yn parhau i fod yn rhesymol, fodd bynnag, mae angen gwella rheoli risg gweithredol.**
- 62 Adnewyddodd y Bwrdd lechyd ei Bolisi Rheoli Risg ym mis Mawrth 2023 i adlewyrchu'r datganiad parodrwydd i dderbyn risg newydd a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Tachwedd 2022. Mae'r ddau yn parhau i fodoli ar adeg ein gwaith. Ym mis Tachwedd 2024, cymeradwyodd y Bwrdd Strategaeth Rheoli Risg interim newydd (hyd at fis Mawrth 2026) sy'n cael ei chefnogi gan gynllun gweithredu manwl gyda cherrig milltir clir. Mae'r Bwrdd lechyd yn bwriadu adolygu'r Polisi Rheoli Risg, a'r grwpiau sydd ar waith ar hyn o bryd i oruchwyllo'r broses rheoli risg (y Grŵp Rheoli Risg a'r Panel Craffu Risg), a dull gweithredu'r Bwrdd o ran parodrwydd i dderbyn risg dros y 12 mis nesaf.
- 63 Mae trefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer datblygu a chynnal ei gofrestr risgiau corfforaethol yn gadarn. Mae'r Bwrdd yn derbyn y gofrestr risgiau yn rheolaidd, ac mae'r adroddiad cryno yn nodi'n glir risgiau newydd, yn ogystal â newidiadau yn y

⁶ Llinell gyntaf: Gweithredol, Ail linell: Risg a Chydymffurfiaeth, a'r Drydedd linell: Sicrwydd Annibynnol

sgôr risg ers y diweddariad diwethaf. Mae Panel Craffu Risg a Grŵp Rheoli Risg ar waith i ddarparu gwaith craffu a sicrwydd ar brosesau ar gyfer uwchgyfeirio ac isgyfeirio risgiau. Ym mis Medi 2024, adolygodd Archwilio Mewnol effeithiolrwydd rheoli risg a sicrwydd sydd ar waith o fewn grwpiau gwasanaeth. Canfu sicrwydd rhesymol bod prosesau rheoli risg wedi'u sefydlu'n gorfforaethol ond gwnaeth argymhellion i wella tystiolaeth, monitro ac adolygu'r gofrestr risgiau ar lefel y grŵp gwasanaeth a chorfforaethol. Mae ein [hadolygiad o Lywodraethu Gweithredol 2024](#) hefyd wedi canfod cyfleoedd i adolygu a sicrhau bod cofrestrau risgiau gweithredol yn gyfredol, ac yn nodi'n glir camau lliniaru, amserlenni, a chanlyniadau arfaethedig.

- 64 Mae'r Pwyllgor Archwilio yn parhau i gynnal goruchwyliaeth dda o drefniadau rheoli risg y Bwrdd lechyd, ac mae pwyllgorau eraill yn parhau i oruchwyllo a chraffu ar y risgiau corfforaethol a neilltuwyd iddynt. Y llynedd, fe wnaethom dynnu sylw at y cyfle i ddefnyddio risgiau corfforaethol yn well i ysgogi busnes y Bwrdd a phwyllgorau, yn ogystal â'r broses gosod agenda. Rydym wedi gweld gwelliannau eleni, gan gynnwys gwell craffu mewn meysydd risg uchaf (gan gynnwys gwasanaethau mamolaeth a chyllid) ac agendâu pwyllgorau sy'n adlewyrchu'r risgiau a neilltuwyd iddynt (gweler **Atodiad 2 A5 2023**). Bydd angen i'r Bwrdd lechyd adolygu'r trefniadau hyn yn barhaus unwaith y bydd y strategaeth hirdymor newydd ar waith.

Dull corfforaethol o oruchwyllo perfformiad sefydliadol

- 65 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar berfformiad sefydliadol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod fframwaith rheoli perfformiad priodol, cynhwysfawr a chyfredol ar waith, wedi'i ategu gan rolau a chyfrifoldebau clir;
 - bod y Bwrdd a phwyllgorau yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar berfformiad sefydliadol.
- 66 Canfuom, **er gwaethaf y ffaith bod ganddo Fframwaith Rheoli Perfformiad clir ar waith a threfniadau rhesymol effeithiol ar gyfer adrodd am berfformiad i'r Bwrdd, mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i brofi heriau perfformiad mewn nifer o feysydd.**
- 67 Mae Fframwaith Rheoli Perfformiad y Bwrdd lechyd yn nodi'r trefniadau ar gyfer rheoli perfformiad ac uwchgyfeirio mewn perthynas â chyllid, perfformiad ac ansawdd. Er gwaethaf hyn, mae mwy o ffocws ar berfformiad ariannol (o ystyried sefyllfa ariannol y Bwrdd lechyd) o'i gymharu ag ansawdd a pherfformiad y gwasanaeth. O ganlyniad, nid yw'n ddigon effeithiol wrth sicrhau gwelliant ar draws pob maes perfformiad. Y llynedd, fe wnaethom nodi bregusrwydd yng Ngrŵp Gwasanaeth Treforys. Er bod penodiadau sylweddol wedi'u gwneud i'w dîm arweinyddiaeth (gweler **Atodiad 2 A9 2022**), mae'n parhau wedi'i uwchgyfeirio ac yn parhau i dderbyn cefnogaeth sylweddol y rheolwyr.

- 68 Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad yn derbyn yr Adroddiad Perfformiad Integredig (API) ym mhob cyfarfod. Mae hyn yn parhau i ddarparu trosolwg da o berfformiad y Bwrdd lechyd yn erbyn mesurau cyflawni cenedlaethol, blaenoriaethau gweinidogol, a mesurau ansawdd a diogelwch lleol. Mae tystiolaeth o graffu a her briodol gan Aelodau Annibynnol. Mae'r crynodeb gweithredol a ddarperir fel rhan o'r API yn darparu sylwadau da ar feysydd perfformiad ac yn nodi camau sy'n cael eu cymryd i wella perfformiad. Mae craffu ar y wybodaeth hon hefyd yn cael ei gefnogi gan dîm Gweithredol y Bwrdd lechyd sy'n ateb cwestiynau yn briodol. Fodd bynnag, mae cyfleoedd o hyd i gryfhau'r defnydd o atebion digidol i gyflwyno'r adroddiadau perfformiad, yn ogystal â chynnwys data cymharol ar gyfer cyrff eraill y GIG yng Nghymru (gweler **Atodiad 2 A5 2022**). Mae cyfleoedd hefyd o hyd i gynyddu'r ffocws ar ofal sylfaenol yn yr adroddiadau hyn (gweler **Atodiad 2 A6 2023**).

Dull corfforaethol o oruchwylio ansawdd a diogelwch gwasanaethau

- 69 Byddwn yn ystyried dull corfforaethol y Bwrdd lechyd o oruchwylio a chraffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau yn 2025, fel rhan o'n hadolygiad dilynol ar wahân o gynnydd y sefydliad wrth fynd i'r afael â'r argymhellion a wnaethom yn ein Hadolygiad o Drefniadau Llywodraethu Ansawdd 2022.

Dull corfforaethol o dracio argymhellion

- 70 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar systemau ar gyfer tracio cynnydd i fynd i'r afael ag argymhellion a chanfyddiadau archwilio ac adolygu. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth o systemau priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer tracio ymatebion i archwilio ac argymhellion a chanfyddiadau adolygiad eraill mewn modd amserol.
- 71 Canfuom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau da ar gyfer tracio argymhellion archwilio mewnol ac allanol. Fodd bynnag, mae angen iddo wneud mwy i fynd i'r afael ag argymhellion hirsefydlog a gwella'r broses ar gyfer tracio argymhellion a wneir gan reoleiddwyr eraill.**
- 72 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i fod â threfniadau da ar waith ar gyfer tracio ei gynnydd wrth weithredu argymhellion archwilio mewnol ac allanol. Mae'r traciwr yn parhau i ddarparu manylion am argymhellion archwilio unigol ac yn tynnu sylw at y camau sy'n weddill yn glir. Fodd bynnag, bu problemau eleni gyda chael ymatebion amserol a chadarn gan reolwyr i adroddiadau Archwilio Cymru, ac mae argymhellion hirsefydlog o hyd y mae angen mynd i'r afael â nhw (**Argymhelliad A4**).
- 73 Mae cyfleoedd o hyd i wella'r modd yr adroddir i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch ar gamau y mae'r Bwrdd lechyd yn eu cymryd mewn ymateb i adolygiadau Arolygiaeth Gofal lechyd Cymru, yn ogystal â chynhyrchu traciwr manylach i nodi

argymhellion, themâu a dysgu sydd heb eu gwneud (gweler **Atodiad 2 A6b 2022**). Fodd bynnag, nodwn fod y Bwrdd lechyd wedi gwella ei adroddiadau ar argymhellion Arolygiaeth Gofal lechyd Cymru yn ddiweddar mewn perthynas â gwasanaethau mamolaeth.

Tryloywder, effeithiolrwydd a chydlyniant y Bwrdd

- 74 Gwnaethom ystyried a yw Bwrdd y Bwrdd lechyd yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw.
- 75 Canfuom, **er bod y Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnal ei fusnes mewn ffordd agored, mae cyfleoedd o hyd i wella tryloywder ymhellach a gwella'r ffordd y trafodir straeon cleifion a staff yng nghyfarfodydd y Bwrdd. Mae newidiadau cadarnhaol wedi'u gwneud i strwythur y pwyllgor, ond mae angen gwella prosesau gosod agendâu. Mae cynnydd da wedi'i wneud i sefydlogi'r Bwrdd, ond mae angen newidiadau i bortffolio y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol i'w alluogi i gyflawni ei ddyletswyddau craidd yn effeithiol.**

Tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd

- 76 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i dryloywder cyhoeddus busnes bwrdd a phwyllgorau. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgorau sy'n hygyrch i'r cyhoedd;
 - papurau'r Bwrdd a phwyllgorau ar gael i'r cyhoedd cyn cyfarfodydd;
 - busnes a phroses gwneud penderfyniadau'r Bwrdd yn cael eu cynnal yn dryloyw.
- 77 Canfuom, **er bod y Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnal ei fusnes mewn ffordd agored, mae cyfleoedd o hyd i wella tryloywder cyhoeddus ymhellach.**
- 78 Gall aelodau o'r cyhoedd fynychu cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd yn bersonol, ac mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i sicrhau bod recordiadau o'r cyfarfodydd hyn ar gael ar ei wefan o fewn 24 awr. Er bod ansawdd sain a llun y recordiadau wedi gwella, mae yna achlysuron o hyd lle mae'n anodd i'r gwyliwr ddilyn rhai sgysiau (gweler **Atodiad 2 A1a 2023**). Fodd bynnag, mae'r Bwrdd lechyd wedi colli'r gallu i ffrydio ei gyfarfodydd yn fyw eleni oherwydd diweddariad i'w systemau gweithredu (**Argymhelliad R5**).
- 79 Yn gyffredinol, mae cydbwysedd da o faterion a drafodir yn gyhoeddus, ac rydym wedi arsylwi ar drafodaethau agored a gonest. Mae'r Bwrdd yn gwneud defnydd priodol o gyfarfodydd preifat i drafod busnes cyfrinachol a sensitif. Mae crynodeb o'r trafodaethau a gynhaliwyd mewn cyfarfodydd preifat o'r Bwrdd yn parhau i gael ei gyflwyno fel rhan o'r Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol a gyflwynir yng nghyfarfod cyhoeddus dilynol y Bwrdd.

- 80 Mae papurau cyhoeddus y Bwrdd yn parhau i gael eu cyhoeddi saith diwrnod cyn pob cyfarfod. Fodd bynnag, gwelsom enghreifftiau lle nad oedd rhai papurau pwyllgor ar gael yn gyhoeddus cyn y cyfarfodydd neu ar ddiwrnod y cyfarfod⁷. Mae Adroddiad ysgrifenedig ffurfiol y Cadeirydd bellach wedi'i gyflwyno i'r Bwrdd yn unol ag argymhelliad y llynedd (gweler **Atodiad 2 A1b 2023**). Fodd bynnag, mae angen i'r Bwrdd lechyd ddarparu mwy o fanylion o hyd am y costau neu'r goblygiadau adnoddau sy'n gysylltiedig â Chamau Gweithredu'r Cadeirydd, sy'n cael eu hadrodd yn ffurfiol i'r Bwrdd trwy'r Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol (gweler **Atodiad 2 A7e 2022**).
- 81 Mae'r Bwrdd lechyd wedi cymryd camau i wella tryloywder busnes y Bwrdd ymhellach. Er enghraifft, mae bellach yn gwneud mwy o ddefnydd o'i sianeli cyfryngau cymdeithasol i hyrwyddo cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd, gan gynnwys y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol. Er gwaethaf hyn, mae potensial i gael mwy o ddefnydd o offer cyfryngau cymdeithasol eraill, fel Facebook, i wneud y cyhoedd yn ymwybodol o gyfarfodydd sydd ar ddod y gallant arsylwi arnynt (gweler **Atodiad 2 A1c 2023**). Mae'r Bwrdd lechyd hefyd wedi cymryd camau i sicrhau bod polisïau a gweithdrefnau allweddol yn hawdd eu cyrraedd ac yn gyfredol ar ei wefan, fel y Strategaeth Ansawdd a'r Gofrestr Buddiannau. Fodd bynnag, mae'n parhau i fod yn anodd dod o hyd i rai dogfennau ar y wefan, fel y Strategaeth lechyd y Boblogaeth (gweler **Atodiad 2 A7b 2022**). Ar ben hynny, er bod ardal bwrpasol ar wefan y Bwrdd lechyd ar gyfer cofnodion y Bwrdd a phwyllgorau wedi'u cadarnhau, nid yw wedi'i diweddarau ers mis Ionawr 2024 (gweler **Atodiad 2 A7d 2022**).

Trefniadau i gefnogi'r gwaith o gynnal busnes y Bwrdd

- 82 Gwnaethom ystyried a oes trefniadau priodol a thryloyw ar waith i gefnogi'r gwaith o gynnal busnes y Bwrdd a phwyllgorau yn effeithiol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth fod y canlynol yn ffurfiol, yn gyfoes ac ar gael i'r cyhoedd:
- Cadw a Dirprwyo Pwerau a Chynllun Dirprwyo ar waith, sy'n nodi atebolrwydd yn glir;
 - Rheolau Sefydlog (RhSau) a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog (CASau) ar waith, ynghyd â thystiolaeth o gydymffurfiaeth;
 - polisïau a gweithdrefnau ar waith i hyrwyddo a sicrhau uniondeb a phriodoldeb.
- 83 Canfuom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau da ar gyfer diweddarau a monitro cydymffurfiaeth â fframweithiau rheoli craidd**.

⁷ Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch ym mis Mehefin 2024; Y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid ym mis Mehefin 2024; Y Pwyllgor Archwilio ym mis Medi 2024. Fodd bynnag, roeddent ar gael i'r cyhoedd yn ddiweddarach.

- 84 Mae RhSau a CASau ffurfiol, cyfredol ac ar gael i'r cyhoedd ar waith gyda thystiolaeth o gydymffurfiaeth. Cymeradwyodd y Bwrdd y rhain a'r Cynllun Dirprwyo ym mis Mawrth 2024.
- 85 Mae trefniadau ar waith i hyrwyddo a sicrhau uniondeb a phriodoldeb. Mae'r Datganiadau o Fuddiant, Rhoddion a Chofrestri Lletygarwch yn gyfoes ac fe'u hadolygwyd gan y Pwyllgor Archwilio ym mis Medi 2024. Maent hefyd ar gael i'r cyhoedd ar wefan y Bwrdd lechyd (gweler **Atodiad 2 A7c 2022**).

Effeithiolrwydd cyfarfodydd y Bwrdd a phwyllgorau

- 86 Gwnaethom ystyried a yw cyfarfodydd y Bwrdd a phwyllgorau yn cael eu cynnal yn briodol ac yn effeithiol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- strwythur pwyllgor priodol, integredig yn gweithredu'n dda ar waith, sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau a risgiau strategol allweddol, sy'n adlewyrchu canllawiau perthnasol, ac yn helpu i gyflawni gofynion statudol;
 - agendâu a rhaglenni gwaith y Bwrdd a phwyllgorau yn ymdrin â phob agwedd ar eu Cylch Gorchwyl priodol yn ogystal â chael eu llunio'n barhaus gan y Fframwaith Sicrwydd Bwrdd;
 - cyfarfodydd y Bwrdd a phwyllgorau wedi'u cadeirio'n dda sy'n dilyn prosesau y cytunwyd arnynt, gydag aelodau'n cydymffurfio a chwarteisi cyfarfod ac yn darparu cydbwysedd da o graffu, cefnogaeth a her;
 - pwyllgorau yn derbyn ac yn gweithredu ar y sicrwydd gofynnol ac yn rhoi sicrwydd amserol a phriodol i'r Bwrdd;
 - papurau bwrdd a phwyllgor clir ac amserol sy'n cynnwys y lefel angenrheidiol/briodol o wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer gwneud penderfyniadau, craffu a sicrwydd effeithiol.
- 87 Canfuom fod **newidiadau cadarnhaol wedi'u gwneud i strwythur y pwyllgor a chylchoedd cyfarfodydd. Er bod cyfarfodydd y Bwrdd a phwyllgorau yn cael eu cadeirio'n dda, yn cael eu cynnal yn briodol, ac yn gyffredinol wedi'u cefnogi gan bapurau o ansawdd da, mae lle i wella cynllunio agendâu i sicrhau nad yw eitemau'n cael eu rhuthro na'u hanwybyddu.**
- 88 Ers ein hadroddiad asesu strwythuredig diwethaf, mae'r Bwrdd lechyd wedi defnyddio ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (FfSB) i wneud newidiadau i strwythur y pwyllgor i gryfhau trosolwg o dechnoleg ddigidol, cynllunio a phartneriaethau a lleihau'r baich a roddir ar Uwch Swyddogion. Mae'r newidiadau hyn yn cynnwys:
- cyflwyno Pwyllgor Digidol a Data newydd, a gynhaliodd ei gyfarfod cyntaf ym mis Tachwedd 2024.
 - cynyddu amllder y Pwyllgor lechyd y Boblogaeth, Cynllunio a Phartneriaethau o dair i bedair gwaith y flwyddyn. Mae'r pwyllgor bellach yn cael ei gadeirio gan Is-gadeirydd y Bwrdd lechyd yn hytrach na'r Cadeirydd (gweler **Atodiad 2 A2 2023**).

- lleihau amlder y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch o un bob mis i un bob deufis i ganiatáu mwy o amser i swyddogion symud ymlaen i gamau gweithredu rhwng cyfarfodydd.

- 89 Er bod y datblygiadau hyn yn gadarnhaol, efallai y bydd angen i'r Bwrdd lechyd ailedrych ar strwythur ei bwyllgor unwaith y bydd gwaith ar strategaeth hirdymor wedi'i diweddarau wedi'i gwblhau.
- 90 Mae'r cylch gorchwyl ar gyfer pob pwyllgor yn gyfredol, ac mae rhaglenni gwaith yn adlewyrchu'n briodol ehangder busnes y Bwrdd. Yn gyffredinol, mae'r Bwrdd a phwyllgorau yn cael eu cadeirio'n dda, gydag aelodau'n dangos lefelau priodol o graffu, cefnogaeth a her. Fodd bynnag, rydym wedi gweld enghreifftiau diweddar o eitemau agenda yn cael eu hepgor neu eu rhuthro mewn rhai cyfarfodydd oherwydd maint yr agenda⁸. (**Argymhelliad A6**). Mae Adroddiadau Sicrwydd y Cadeiryddion ym mhob pwyllgor yn rhoi trosolwg da o faterion busnes allweddol a meysydd i'w huwchgysfeirio i'r Bwrdd. Mae yna hefyd groesgyfeirio priodol o faterion rhwng pwyllgorau.
- 91 Ym mis Mawrth 2024, nododd Ysgrifennydd y Cabinet dros lechyd a Gofal Cymdeithasol ei bwriad i gyhoeddi Cyfarwydddeb Weinidogol i'r Bwrdd lechyd i sefydlu cyd-bwyllgor ffurfiol gyda Bwrdd lechyd Prifysgol Hywel Dda i gryfhau gwaith rhanbarthol. Mae'r paratodau ar gyfer y cyd-bwyllgor yn mynd rhagddo'n dda, gyda diweddariadau rheolaidd ar gynnydd yn cael eu hadrodd i'r Bwrdd. Ym mis Hydref 2024, cynhaliwyd gweithdy gyda'r ddau Fwrdd i drafod trefniadau gwaith. Bydd cyfarfod ffurfiol cyntaf y cyd-bwyllgor yn cael ei gynnal ym mis Ionawr 2025.
- 92 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn parhau i dderbyn gwybodaeth o ansawdd da i gefnogi'r gwaith o wneud penderfyniadau effeithiol, craffu a herio. Fodd bynnag, mae rhai papurau yn parhau i fod yn hir. Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i ddarparu hyfforddiant a chefnogaeth i awduron yr adroddiadau i'w helpu i gyflwyno materion a risgiau allweddol mewn ffordd fwy cryno, ar lafar ac ar ffurf ysgrifenedig. Mae papurau'n cael eu cyflwyno i'r Tîm Llywodraethu Corfforaethol mewn ffordd amserol. Fodd bynnag, fel y nodwn ym **mharagraff 77**, nid yw'r papurau ar gyfer rhai cyfarfodydd pwyllgor ar gael i'r cyhoedd ymlaen llaw.

Ymrwymiad y bwrdd i glywed oddi wrth gleifion/defnyddwyr gwasanaethau a staff

- 93 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i glywed oddi wrth gleifion/defnyddwyr gwasanaethau a staff. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- bod y Bwrdd yn defnyddio ystod o ddulliau addas i glywed oddi wrth amrywiaeth o gleifion/defnyddwyr gwasanaethau, y cyhoedd a staff.

⁸ Yn enwedig y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid.

- 94 Canfuom fod **y Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i glywed oddi wrth gleifion, staff a defnyddwyr gwasanaethau. Fodd bynnag, mae angen i'r Bwrdd lechyd wella'r ffordd y mae'n adrodd ar y themâu a'r camau sy'n deillio o droeon y Bwrdd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.**
- 95 Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch yn parhau i dderbyn a gwneud defnydd da o straeon cleifion a staff. Mae'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch yn derbyn adroddiad manwl ar brofiad cleifion wedi'i ddiweddarau bob chwarter. Casglir adborth ar brofiad cleifion gan ddefnyddio'r Arolwg Ffrindiau a Theulu, y mae ei ganlyniadau yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch. Mae staff yn parhau i gael mynediad at y Gwasanaeth Gwarcheidwaid i godi pryderon; fodd bynnag, mae Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad o hyn ar adeg ein gwaith.
- 96 Y llynedd, gwnaethom argymhellion ar gyfer cryfhau troeon y Bwrdd. Mae gan y Bwrdd lechyd bellach amserlen gliriach ac amlach o droeon sy'n cynnwys Aelodau Annibynnol a Chyfarwyddwyr Gweithredol ac sy'n cwmpasu ystod ehangach o wasanaethau (gweler **Atodiad 2 A3a 2023**). Fodd bynnag, nid oes fframwaith ffurfiol ar waith o hyd ac nid oes unrhyw adroddiadau ffurfiol i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch ar y themâu a'r camau a gymerwyd yn dilyn troeon y Bwrdd (gweler **Atodiad 2 A3b ac A3c 2023**).

Cydlyniant y Bwrdd ac ymrwymiad i welliant parhaus

- 97 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn sefydlog ac yn gydlynol ac yn dangos ymrwymiad i welliant parhaus. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r canlynol:
- Bwrdd sefydlog a chydlynol gyda chnewyllyn o uwch arweinwyr sydd â'r gallu, y sgiliau a'r profiad priodol;
 - bod y Bwrdd a'i bwyllgorau yn adolygu eu heffeithiolrwydd yn rheolaidd ac yn defnyddio'r canfyddiadau i lywio a chefnogi gwelliant parhaus;
 - bod rhaglen berthnasol o ddatblygu, cefnogaeth a hyfforddiant Bwrdd ar waith.
- 98 Canfuom, yn **dilyn penodi Cadeirydd newydd, bod y Bwrdd lechyd wedi gwneud cynnydd cadarnhaol wrth benodi i swyddi uwch allweddol parhaol i ddarparu sefydlogrwydd mawr eu hangen. Fodd bynnag, mae cyfleoedd o hyd i ailymweld â phortffolio y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol i sicrhau ei fod yn cynnal ei annibyniaeth a'i allu i wasanaethu'r Bwrdd yn effeithiol.**
- 99 Dechreuodd Cadeirydd newydd y Bwrdd lechyd yn ei swydd ym mis Mehefin 2024. Ers hynny, mae'r Bwrdd lechyd wedi gwneud cynnydd da wrth wneud penodiadau parhaol i swyddi uwch allweddol. Bydd y penodiadau hyn yn darparu'r sefydlogrwydd sydd ei angen ar y Bwrdd lechyd i gyflawni'r newid strategol a thrawsnewidiol hirdymor sydd ei angen i fynd i'r afael â'r heriau a'r pwysau sy'n wynebu'r sefydliad.

100 Hyd yn hyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud y canlynol:

- recriwtio Prif Weithredwr parhaol, a ddechreuodd gyda'r Bwrdd Iechyd ym mis Hydref 2024. Yn dilyn hyn, dychwelodd y Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol a dau Gyfarwyddwr Meddygol Cynorthwyol i'w rolau parhaol ar ôl cyfnod o fod yn Brif Weithredwr dros dro a Chyfarwyddwyr Meddygol dros dro, yn y drefn honno. Mae hyn wedi galluogi'r Bwrdd Iechyd i fynd i'r afael â'r materion capasiti yn Swyddfa'r Cyfarwyddwr Meddygol.
- recriwtio Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrso a Phrofiad Cleifion parhaol, sydd i fod i ddechrau ym mis Mawrth 2025.
- recriwtio Cyfarwyddwr Cynllunio a Phartneriaethau, sydd i fod i ddechrau ym mis Chwefror 2025.

Ar hyn o bryd mae'r Bwrdd Iechyd yn recriwtio Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu ac mae wedi penodi Cyfarwyddwr Gweithredol dros dro Iechyd y Cyhoedd i lenwi'r bwlch yn sgil secondiad deiliad presennol y swydd i Lywodraeth Cymru.

- 101 Fodd bynnag, rydym yn parhau i bryderu bod portffolio y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol yn dal i gynnwys pryderon a chwynion cleifion, sy'n rhwystro ei annibyniaeth ac yn effeithio ar ei ddyletswyddau a'i gyfrifoldebau ehangach i'r Bwrdd. Dylai'r Bwrdd Iechyd, felly, fynd i'r afael â hyn trwy drosglwyddo cyfrifoldeb am bryderon a chwynion cleifion i bortffolio Cyfarwyddwr Gweithredol priodol (**Argymhelliad A7**).
- 102 Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i fod â chnewyllyn llawn o Aelodau Annibynnol. Mae un newid sydd ar ddod yn dilyn penodi Aelod Annibynnol newydd (Digidol) y mae ei dymor yn dechrau ym mis Ionawr 2025.
- 103 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau â'i raglen ffurfiol o adolygiadau effeithiolrwydd pwyllgorau ac wedi datblygu cynlluniau gweithredu i wneud gwelliannau, sydd wedi cael eu monitro yn rheolaidd gan y Bwrdd. Mae'r Bwrdd wedi parhau â'i raglen ddatblygu dros y flwyddyn ddiwethaf ac wedi canolbwyntio ar ystod o feysydd gan gynnwys rheoli risg strategol a chynllunio strategol. Fodd bynnag, o ystyried y penodiadau newydd a grybwyllir uchod, mae'r Cadeirydd yn bwriadu adnewyddu Sesiwn Datblygu'r Bwrdd i sicrhau ei fod yn bodloni anghenion y Bwrdd yn llawn.

Atodiad 1

Dulliau archwilio

Mae **Arddangosyn 2** yn nodi'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflwyno'r gwaith hwn. Mae ein tystiolaeth wedi'i chyfyngu i'r wybodaeth a dynnwyd o'r dulliau isod.

Arddangosyn 2: dulliau archwilio

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
Arsylwadau	Gwnaethom arsylwi ar gyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd y pwyllgorau canlynol: • Y Pwyllgor Archwilio; • Y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid; • Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch; • Y Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau.
Dogfennau	Rydym wedi adolygu ystod eang o ddogfennau, gan gynnwys: • Cylch Gorchwyl y Bwrdd a Phwyllgorau, rhaglenni gwaith, agendâu, papurau a chofnodion; • dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys Cynlluniau Dirprwyo, Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, Cofrestrï o Fuddiannau, a Chofrestrï Rhoddion a Lletygarwch; • strategaethau a chynlluniau sefydliadol allweddol, gan gynnwys y CTCI; • dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd Bwrdd a'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol; • adroddiadau allweddol sy'n ymwneud â pherfformiad a chyllid sefydliadol; • Adroddiad Blynyddol, gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol;

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
	• polisïau a gweithdrefnau perthnasol; • adroddiadau a baratowyd gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, y Gwasanaeth Gwrth-dwyll Lleol, a chyrrff allanol perthnasol eraill.
Cyfweliadau	Gwnaethom gyfweled â'r Uwch Swyddogion a'r Aelodau Annibynnol canlynol: • Cadeirydd y Bwrdd; • Prif Weithredwr Interim; • Dirprwy Brif Swyddog Gweithredol a Chyfarwyddwr Cyllid dros dro; • Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol; • Cyfarwyddwr Strategaeth interim; • Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd interim; • Cyfarwyddwr Cynorthwyol Strategaeth (Comisiynu a Chynaliadwyedd) dros dro; • Aelod Annibynnol – Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio; • Aelod Annibynnol – Cadeirydd y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid; • Aelod Annibynnol – Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.

Atodiad 2

Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol

Mae **Arddangosyn 3** isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan y Bwrdd Iechyd wrth weithredu argymhellion o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol.

Arddangosyn 3: cynnydd yn erbyn argymhellion blaenorol

Blwyddyn	Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
2022	A1 Nid yw strategaeth hirdymor y Bwrdd Iechyd wedi'i diweddaru i adlewyrchu'r newid ffiniau yn 2019, ei flaenoriaethau strategol newydd a'r strategaeth iechyd y boblogaeth sy'n datblygu ymhlith eraill. Dylai'r Bwrdd Iechyd wneud y canlynol: a) aseswyd bod rhan (a) o'r argymhelliad hwn yn gyflawn yn ein hasesiad strwythuredig 2023; b) sicrhau bod map clir o strategaethau presennol y Bwrdd Iechyd er mwyn sicrhau eglurder ac aliniad a monitro a chraffu effeithiol	Disodlwyd – gweler paragraff 16
2022	A2 Gellid gwella'r ffordd y mae'n adrodd ar gynnydd yn erbyn y cynlluniau clinigol a chorfforaethol sy'n cefnogi'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol (CGC) ar bob lefel. Dylai'r Bwrdd Iechyd wella'r ffordd y mae'n adrodd i'r	Ar y gweill – gweler paragraff 27

Blwyddyn	Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
	Bwrdd Rheoli er mwyn galluogi bod cynnydd yn erbyn pob cynllun yn hawdd ei dracio.	
2022	A3 Er bod y FfSB wedi gwella, mae cyfleoedd i'w ddatblygu a'i wella ymhellach. Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod prif risgiau'r FfSB yn adlewyrchu'r strategaeth hirdymor, yn ogystal â sicrhau bod rheolaethau, sicrwydd a dulliau lliniaru yn gynhwysfawr ac yn gadarn. Dylai hyn gynnwys sicrwydd sy'n ymwneud ag ystadau.	Ar y gweill – gweler paragraff 58
2022	A5 Mae'r Adroddiad Perfformiad Integredig wedi gwella ond mae cyfleoedd i'w wella ymhellach. Dylai'r Bwrdd lechyd edrych ar gyfleoedd i ddefnyddio atebion digidol i gyflwyno'r adroddiad yn ogystal â chynnwys data cymharol ar gyfer cyrff eraill y GIG ledled Cymru.	Ar y gweill – gweler paragraff 67
2022	A6 Mae'r broses ar gyfer gwneud newidiadau ar gyfer amserlenni ar gyfer cwblhau argymhellion archwilio yn aneglur. Yn ogystal, nid yw argymhellion a wneir gan sefydliadau gan gynnwys Arolygiaeth Gofal lechyd Cymru a'r Uned Gyflawni yn cael eu tracio nac yn destun craffu gan y pwyllgor priodol ychwaith ac nid ydynt wedi eu cynnwys ar y traciwr argymhellion archwilio. Dylai'r Bwrdd lechyd wneud y canlynol: a) aseswyd bod rhan (a) o'r argymhelliad hwn yn gyflawn yn ein hasesiad strwythuredig 2023; b) sicrhau monitro a chraffu priodol ar gynnydd wrth fynd i'r afael â chymau gweithredu sy'n ymwneud ag argymhellion gan gyrff arolygu ac adolygu allanol eraill.	Ar y gweill – gweler paragraff 73

Blwyddyn	Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
2022	A7 Mae cyfleoedd yn bodoli i wella tryloywder busnes y Bwrdd a'r pwyllgorau ymhellach. Dylai'r Bwrdd lechyd wneud y canlynol: a) aseswyd bod rhan (a) o'r argymhelliad hwn yn gyflawn yn ein hasesiad strwythuredig 2023. b) sicrhau bod polisiâu a gweithdrefnau ar y wefan gyhoeddus, yn ogystal â strategaethau allweddol yn gyfredol ac yn hygyrch. Wrth wneud hynny, dylid tynnu dogfennau hŷn er mwyn osgoi dryswch. c) cyhoeddi'r Datganiadau o Fuddiannau, Rhoddion, a Lletygarwch fel dogfen benodol ar wefan y cyhoedd. d) sicrhau bod cofnodion cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau sydd wedi'u cadarnhau yn cael eu lanlwytho i'r wefan gyhoeddus mewn modd amserol. e) sicrhau bod adrodd ffurfiol o Gamau Gweithredu'r Cadeirydd yn cynnwys mwy o fanylion ar gostau neu oblygiadau adnoddau ehangach, yn enwedig os yw'r cam gweithredu yn berthnasol o ran natur.	Ar y gweill – gweler paragraff 81 Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 85 Ar y gweill – gweler paragraff 81 Ar y gweill – gweler paragraff 80
2022	A8 Mae cyfleoedd yn bodoli i wella effeithiolrwydd y Bwrdd a phwyllgorau, yn ogystal â sicrhau bod gan yr FfSB yr effaith mwyaf. Dylai'r Bwrdd lechyd wneud y canlynol: a) defnyddio'r FfSB diwygiedig i lywio dyluniad strwythur y pwyllgor i alinio â risgiau strategol y sefydliad; b) cryfhau'r cyflwyniad a'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Ansawdd a Diogelwch a gyflwynir i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 59 Heb ei asesu. Bydd hwn yn cael ei ystyried fel rhan o'n hadolygiad dilynol o gynnydd y Bwrdd lechyd wrth fynd i'r afael â'r argymhellion o'n Hadolygiad 2022 o Drefniadau Llywodraethu Ansawdd.

Blwyddyn	Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
2022	A9 Mae cryn fregusrwydd yn parhau yn yr uwch dîm arweinyddiaeth yng Ngrŵp Gwasanaeth Ysbyty Treforys. Dylai'r Bwrdd lechyd geisio penodi i swyddi parhaol o fewn triwriaeth y Grŵp Gwasanaeth ac ar y lefel o dan honno.	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 67
2023	A1 Mae cyfleoedd yn bodoli i wella tryloywder busnes y Bwrdd a'r Pwyllgorau ymhellach. Dylai'r Bwrdd lechyd: a) adolygu'r systemau a'r prosesau a ddefnyddir i ffrydio cyfarfodydd y Bwrdd yn fyw, gyda'r bwriad o wella'r ansawdd sain a llun (Blaenoriaeth Ganolig); b) sicrhau bod Adroddiad y Cadeirydd yn cael ei ddarparu'n ysgrifenedig i bob cyfarfod y Bwrdd (Blaenoriaeth Ganolig); c) sicrhau bod holl gyfarfodydd y Bwrdd a digwyddiadau eraill, fel y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol, yn cael eu hyrwyddo trwy sianeli cyfryngau cymdeithasol y Bwrdd lechyd (Blaenoriaeth Ganolig).	Ar y gweill – gweler paragraff 78 Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 80 Ar y gweill – gweler paragraff 81
2023	A2 Er bod Cadeirydd y Bwrdd ar hyn o bryd yn cadeirio'r Pwyllgor Partneriaeth, lechyd y Boblogaeth a Chynllunio o ystyried ei fod yn ei ddyddiau cynnar ac o ystyried ei gylch gorchwyl, dylai'r trefniant hwn fod yn un dros dro yn unig i ryddhau capasiti'r Cadeirydd a galluogi'r pwyllgor i roi'r sicrwydd sydd ei angen iddi fel Cadeirydd y Bwrdd. Dylai'r Bwrdd lechyd geisio penodi Cadeirydd Pwyllgor o'r garfan ehangach o Aelodau Annibynnol (Blaenoriaeth Ganolig).	Wedi'i gwblhau – gweler Paragraff 88
2023	A3 Mae troeon y Bwrdd yn ad-hoc ac yn canolbwyntio gormod ar wasanaethau gofal eilaidd. Dylai'r Bwrdd lechyd wneud y canlynol:	

Blwyddyn	Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
	a) cynyddu amlder y troeon, gan sicrhau eu bod yn cynnwys Aelodau Annibynnol a Chyfarwyddwyr Gweithredol, ac yn cwmpasu ystod ehangach o wasanaethau'r Bwrdd Iechyd (Blaenoriaeth Uchel); b) datblygu fframwaith ar gyfer ymweliadau i alluogi dull cyson (Blaenoriaeth Uchel); c) sicrhau bod themâu a chamau gweithredu allweddol sy'n deillio o'r ymweliadau yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Blaenoriaeth Uchel).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 96 Ar y gweill – gweler paragraff 96 Ar y gweill – gweler paragraff 96
2023	A4 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i adolygu a gwella Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd (FfSB); fodd bynnag, mae rheolaethau a sicrwydd ar gyfer yr amcan darparu gofal mewn amgylcheddau diogel a modern yn cael eu hystyried fel rhai cyfyngedig heb unrhyw gamau clir ar waith i fynd i'r afael â hyn. Dylai'r Bwrdd Iechyd, felly, sicrhau bod yr adroddiad cryno yn nodi camau sy'n cael eu cymryd i wella'r rheolaethau a sicrwydd rhesymol (Blaenoriaeth Uchel).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 59
2023	A5 Er bod risgiau corfforaethol yn cael eu neilltuo i bwyllgorau, nid ydynt yn cael eu defnyddio'n effeithiol i hysbysu busnes y Bwrdd a'r pwyllgorau. Dylai'r Bwrdd Iechyd fynd i'r afael â hyn drwy sicrhau bod risgiau corfforaethol yn cael eu hystyried wrth lunio rhaglenni gwaith ac agendâu pwyllgorau (Blaenoriaeth Ganolig).	Cwblhau – gweler paragraff 64
2023	A6 Mae gan yr Adroddiad Perfformiad Integredig gyfeiriadau cyfyngedig at berfformiad gofal sylfaenol. Fel rhan o'r adnewyddiad arfaethedig, dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod mwy o ffocws ar berfformiad gofal sylfaenol (Blaenoriaeth Uchel).	Ar y gweill – gweler paragraff 68

Blwyddyn	Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
2023	A7 Er bod rhai gwelliannau wedi'u gwneud, mae lle i wella o hyd yn y ffordd y creffir ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod y Cyfarwyddwyr Gweithredol Clinigol sy'n gyfrifol am ansawdd a diogelwch yn cyflwyno'r Adroddiad Perfformiad Integredig (API) i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Blaenoriaeth Uchel).	Heb ei asesu. Bydd hwn yn cael ei ystyried fel rhan o'n hadolygiad dilynol o gynnydd y Bwrdd Iechyd wrth fynd i'r afael â'r argymhellion o'n Hadolygiad 2022 o Drefniadau Llywodraethu Ansawdd.
2023	A8 Nid oes unrhyw fecanweithiau ar waith i fonitro cyflawni'r Strategaethau Iechyd y Boblogaeth ac Ystadau. Dylai'r Bwrdd Iechyd roi mecanweithiau ar waith i fonitro cyflawni'r strategaethau hyn, ac adrodd am gynnydd i'r pwyllgor perthnasol (Blaenoriaeth Uchel).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 27
2023	A9 Er gwaethaf yr heriau ariannol sy'n wynebu'r Bwrdd Iechyd, nid yw dau lythyr atebolrwydd wedi'u llofnodi eto. Dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod yr holl lythyrau atebolrwydd ar gyfer 2023-24 yn cael eu llofnodi (Blaenoriaeth Uchel).	Ar y gweill – gweler paragraff 45
2023	A10 Er bod y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn gweld y gofynion arbedion lefel uchel, gallai'r pwyllgor elwa ar dderbyn adroddiad manylach i gynorthwyo gwaith craffu. Dylai'r Bwrdd Iechyd ddarparu adroddiad arferol i'r pwyllgor sy'n nodi'r cynlluniau arbedion penodol y mae'r grwpiau gwasanaeth a'r cyfarwyddiaethau corfforaethol wedi'u rhoi ar waith, a'r cynnydd o ran cyflawni (Blaenoriaeth Uchel).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 51

Atodiad 3

Ymateb y rheolwyr i argymhellion archwilio

Arddangosyn 4: Ymateb Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe i'n hargymhellion archwilio

Cyf	Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwadau perthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
A1	Dylai'r Bwrdd Iechyd wneud y canlynol: 1.1 datblygu strategaeth hirdymor, sy'n cyd-fynd â'i weledigaeth hirdymor, sy'n diffinio'r atebion a'r penderfyniadau gwasanaeth cynaliadwy gofynnol ar gyfer y tymor canolig i'r tymor hwy, gan hefyd roi pwyslais cryf ar iechyd y boblogaeth ac atal (Paragraff 16);	Bydd y Bwrdd Iechyd yn gwneud y canlynol yn 2025/26, • adolygu ac adnewyddu ei Strategaeth Sefydliadol o 2018 gan sicrhau ei bod yn adlewyrchu'r gwaith a wnaed fel rhan o Weledigaeth Un Bae ar y Cyd; • alinio'r portffolios strategol galluogi allweddol (a ddisgrifiwyd	Medi 2025	Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Phartneriaethau

Cyf	Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwadau perthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
	1.2 datblygu cynllun ariannol cytbwys sy'n gysylltiedig â'r strategaeth hirdymor newydd⁹ (Paragraff 16); 1.3 adolygu a lle mae'n briodol adnewyddu strategaethau a chynlluniau galluogi perthnasol (h.y. ystadau, digidol, gweithlu, gwasanaethau clinigol) i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r strategaeth hirdymor newydd (Paragraff 16).	yn flaenorol fel 'strategaethau') a ddatblygwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf • adlewyrchu'r newidiadau gwasanaeth a sefydliadol a gyflawnwyd ers 2018, yn enwedig mewn perthynas â Chynllun Gwasanaethau Clinigol 2019; • bydd y Strategaeth Sefydliadol wedi'i hadnewyddu ar gael yn ch2 2025/26 i lywio ymgysylltiad â'n staff a'n rhanddeiliaid allweddol. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i gyflwyno ei Gynllun Gwasanaethau Clinigol presennol 2019-25 ac yn Ch3 a Ch4 2024/25 mae wedi dechrau adolygiad o'r portffolios strategol		

⁹ Rydym yn cydnabod y bydd y cynllun ariannol hwn yn seiliedig ar dybiaethau oherwydd y drefn ddyrannu ariannol sydd ar waith o fewn GIG Cymru.

Cyf	Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwadau perthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
		galluogi presennol y Bwrdd Iechyd ac wedi dechrau gweithio ar asesiad sylfaenol o'r galw a'r capasiti, datblygu adroddiad sganio'r gorwel ac asesiad Anghenion Iechyd. Mae fframwaith ariannol ar gyfer 2025/2028 wedi'i baratoi a bydd yn cael ei gefnogi gan arbenigedd allanol. Mae manyleb wedi'i datblygu a fydd yn canolbwyntio ar arbedion uniongyrchol, effeithlonrwydd, cynhyrchiant ac amrywiad ochr yn ochr ag adolygiad mwy sylfaenol o'r berthynas rhwng cyllid a model gweithredu'r Bwrdd Iechyd sy'n edrych ymlaen at newid adnoddau, gwahanol fodelau ar gyfer dyrannu adnoddau a mynd ar drywydd gwerth o ran cost a chanlyniad.	Mawrth 2025	Cyfarwyddwr Cyllid a Pherfformiad

Cyf	Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwadau perthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
A2	Mae angen i'r Bwrdd lechyd sicrhau bod y Bwrdd a'i bwyllgor yn monitro ac yn craffu'n rheolaidd ar gynnydd yn erbyn cyflawni ei amcanion llesiant (Paragraff 22).	Rhaglenni gwaith y Pwyllgor Adolygu i sicrhau bod adrodd ac adolygu cynnydd yn erbyn yr amcanion llesiant yn cael eu hystyried gan Bwyllgor y Bwrdd, o leiaf dair gwaith y flwyddyn.	Gorffennaf 2025	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol
A3	Mae angen i'r Bwrdd lechyd sicrhau bod trefniadau'r Bwrdd a Phwyllgorau ar gyfer monitro a chraffu ar gyflawni cynlluniau arbedion y Bwrdd lechyd yn gallu cofnodi perfformiad ar draws y cynlluniau arbedion cyfan sydd ar waith (Paragraff 51).	Mae fframwaith arbedion wedi'i ddatblygu a bydd hwn yn cael ei gyflawni trwy brosesau cynllunio presennol y Bwrdd lechyd. Bydd y cymorth allanol y cyfeirir ato uchod yn trosi hwn i gynllun cyflawni arbedion ac yna bydd yn helpu gyda gwaith gweithredu. Bydd gan bob thema arbedion arweinydd gweithredol neu Uwch Reolwr. Bydd yr adroddiadau yn cael eu cynnal gan y Bwrdd Adfer a Chynaliadwyedd, hyd at y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid a'r Bwrdd llawn.	Mai 2025	Cyfarwyddwr Cyllid a Pherfformiad

Cyf	Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwadau perthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
		Mae tracwyr arbedion yn cael eu gorfodi trwy brosesau monitro misol Llywodraeth Cymru, a bydd y rhain yn sail i'r broses adrodd. Bydd adroddiadau misol y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn cynnwys manylion am gynlluniau arbedion sydd ar waith ac sy'n cael eu tracio a bydd y Rhaglen Ymchwil ac Arloesi yn adrodd yn fisol i'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid hefyd.		
A4	Mae angen i'r Bwrdd Iechyd gryfhau perchnogaeth ac atebolrwydd argymhellion archwilio i sicrhau bod argymhellion yn cael eu hystyried mewn modd amserol (Paragraff 72).	Bydd y Bwrdd Iechyd yn cynhyrchu gweithdrefn ar gyfer rheoli argymhellion archwilio mewnol ac allanol. Bydd hon yn nodi'n glir rolau a chyfrifoldebau o ran cyflawni'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt mewn modd amserol. Bydd hefyd yn disgrifio'r broses ar gyfer adolygu a diweddarau cynnydd yn erbyn camau y cytunwyd arnynt o fewn y Traciwr	Gorffennaf 2025	Pennaeth Cydymffurfio

Cyf	Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwadau perthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
		Archwilio, ac adrodd yr un peth i'r Pwyllgor Archwilio. Bydd y weithdrefn yn egluro y gellir galw Cyfarwyddwyr cyfrifol i'r Pwyllgor Archwilio i ddarparu gwybodaeth a sicrwydd ychwanegol pan fo camau gweithredu yn weddill.		
A5	Dylai'r Bwrdd Iechyd fynd i'r afael â'r materion sy'n ei atal rhag ffrydio cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd yn fyw ar hyn o bryd (Paragraff 78) .	Adolygu'r opsiynau sydd ar gael i'r bwrdd iechyd a chyflwyno'r opsiynau i'r Tîm Gweithredol ffurfiol i ystyried cost a budd pob opsiwn.	Gorffennaf 2025	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol a Chyfarwyddwr Digidol
A6	Mae angen i'r Bwrdd Iechyd wella'r broses o gynllunio agendâu ar gyfer Pwyllgorau er mwyn sicrhau bod digon o amser ar gael i ymdrin ag eitemau (Paragraff 89) .	Mae'r dogfennau canlynol wedi'u diweddaru a'u cyhoeddi i'r holl Aelodau a Chyfarwyddwyr Annibynnol: Canllawiau ar gyfer Sesiynau Cynllunio Agendâu'r Pwyllgor;	Wedi'i gwblhau (Chwefror 2025)	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwadau perthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
		• Canllawiau ar gyfer adroddiadau cyfarfodydd Pwyllgorau a'r Bwrdd; • Arddangos Cadeiryddiaeth effeithiol.		
A7	Dylai'r Bwrdd lechyd drosglwyddo cyfrifoldeb am bryderon a chwynion cleifion oddi wrth y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol i Gyfarwyddwr Gweithredol priodol (Paragraff 101).	Bydd adolygiad o bortffolio'r Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol yn cael ei gwblhau a strwythur diwygiedig yn cael ei weithredu, yn amodol ar y polisi newid sefydliadol yn Ch1 2025/26.	Gorffennaf 2025	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a
galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.
We welcome correspondence and
telephone calls in Welsh and English